

UCHWAŁA NR/2026
RADY GMINY MNIÓW
z dnia 2026 r.

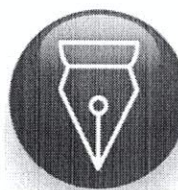
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 w Gminie Mniów

Na podstawie Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 poz.1153 z późn. zm.), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn.zm.), Rada Gminy Mniów uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 w Gminie Mniów stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mniów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Signed by /
Podpisano przez:

Mariusz Delipacy

Date / Data: 2026-
02-09 13:56

DYREKTOR
Centrum Usług Społecznych
w Mniowie
mgr Irena Skowron

WÓJT
mgr Piotr Wilczak

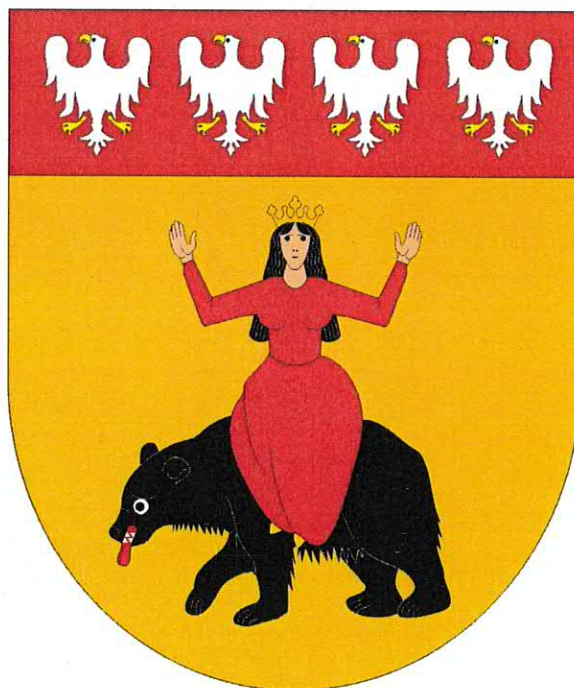
Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem gminy jest opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny.

Zadaniem programu jest utworzenie systemu wspomagającego rodzinę, zapobieganie dysfunkcji poprzez wyposażenie rodziny, dzieci i młodzież w kompetencje pozwalające samodzielnie zmagać się z problemami. Pomoc ta ma na celu wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, umożliwienie powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej, a także podtrzymanie uczestnictwa w życiu społecznym i właściwego wypełniania ról społecznych. Dla osiągnięcia tych celów konieczne jest współdziałanie wszystkich instytucji ukierunkowanych na wspieranie rodziny. Udzielanie wsparcia i pomocy specjalistycznej może uchronić przed wzrostem zjawiska degradacji rodzin a także powielaniem nieprawidłowych wzorców przez dzieci i młodzież w przyszłości. Ze względu na występujący na terenie gminy problem niepełnosprawności, ubóstwa ważne jest by pomoc specjalistyczna (psychologiczno – prawna) była oferowana bezpłatnie. We wsparciu rodziny w walce z problemami należy zwrócić uwagę na naukę samodzielnego zmagania się z trudnościami, nabywanie nowych umiejętności oraz prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. Praca organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka powinna w szczególności sposób uwzględniać potrzeby dzieci w rodzinach i w środowisku lokalnym.

W związku z powyższym przyjęcie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 w Gminie Mniów jest w pełni uzasadnione.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2026-2028

Mniów 2026

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	4
II. UZASADNIENIE PROGRAMU.....	5
III. PODSTAWA PRAWNA.....	7
IV. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU	7
A) ANALIZA SWOT.....	13
B) ZASOBY GMINY	15
V. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁÓWE I ZADANIA PROGRAMU.....	16
VI. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU.....	19
VII. ADRESACI PROGRAMU	19
VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU.....	20
IX. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	20
X. PODSUMOWANIE.....	21

I. WPROWADZENIE

Rodzina stanowi pierwsze naturalne środowisko życia dziecka, które oddziałuje na jego osobowość przekazując mu swój system wartości, tradycje i obyczaje, zaspokajają potrzeby psychiczne, społeczne, biologiczne oraz materialne. Rodzina jest najbardziej stabilnym dla dziecka punktem odniesienia oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb w sferze psychicznej i materialno- bytowej. Rodzice wobec dziecka pełnią wielorakie funkcje, m.in. ponoszą odpowiedzialność zarówno za jego losy rozwojowe, jak i edukacyjne. Nadrzędnym zadaniem rodzica jest zapewnienie dziecku opieki, wychowania, oraz zbudowania mocnych i zdrowych więzi rodzinnych. Występują sytuacje, gdzie nie każda rodzina posiada umiejętności sprostania wszystkim zadaniom związanym z wypełnianiem funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Wynikają one z uwarunkowań wewnątrzrodzinnych, a także pozarodzinnych, co w konsekwencji prowadzi do sytuacji kryzysowych, których nie są w stanie rozwiązać we własnym zakresie.

W sytuacji, gdy występują trudności należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje i podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Różnorakie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę dobrowolności. Niezmiernie ważny jest obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej: pracownik socjalny, asystent rodziny, zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. Dlatego tak ważna jest rola asystenta rodziny, która polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci, zagrożonej wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców i dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. Podkreślić jednak należy to, iż asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, a jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych czynności, pokazując jakie efekty przyniesie ich praca i motywując, aby wszystkie zamierzone cele zostały osiągnięte.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028, opracowanego zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin zamieszkujących teren naszej gminy, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych

funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych. Program ma na celu wzmocnienie współpracy różnych instytucji, by efektywnie wspierać rodziny w ich codziennych wyzwaniach i przywrócić im zdolność do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Gmina Mniów od lat prowadzi działania wspierające rodziny, zmagające się z trudnościami. Jednakże z uwagi na rosnące zagrożenia, konieczna jest dalsza realizacja programu wspierania rodziny, która stanowi fundament dla rozwoju młodego pokolenia i prawidłowego wychowania. W związku z tym wspieranie rodziny, szczególnie tej w sytuacjach kryzysowych, ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia stabilności społecznej oraz prawidłowego rozwoju najmłodszych członków naszego społeczeństwa. W tym kontekście, na poziomie lokalnym, niezwykle istotną rolę odgrywa polityka prorodzinna, która realizowana jest przez jednostki samorządu terytorialnego. Dlatego tak istotne jest zintegrowanie działań samorządowych z aktywnościami innych podmiotów, w celu stworzenia konkretnego systemu wsparcia dla rodzin, w szczególności tych, które borykają się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

II. UZASADNIENIE PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodzin w Gminie Mniów na lata 2026-2028 powstał w oparciu o Ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program ten skierowany jest do rodzin ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Jego podstawowym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci przeżywających trudności w wypełnianiu tych funkcji, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Gmina Mniów realizuje zapisy ww. ustawy w zakresie między innymi: zatrudnienia asystenta rodziny. W Centrum Usług Społecznych w Mniowie zatrudniona jest jedna osoba na stanowisku asystenta rodziny. Jego rola polega na aktywnym wspieraniu rodziny, zaś celem jego pracy jest osiągnięcie przez rodziny, z którymi pracuje, podstawowego poziomu stabilności życiowej. Głównym zadaniem asystenta rodziny jest praca z rodzinami dysfunkcyjnymi, nad podniesieniem przez nich umiejętności opiekuńczo-wychowawczych do takiego poziomu, aby nie doszło do umieszczenia dzieci w pieczy

zastępczej. W przypadku gdy tak się stanie, rolą asystenta rodziny jest praca z rodzicami biologicznymi nad tym, aby dzieci jak najszybciej mogły wrócić do domu rodzinnego. Gdy rodzina jest na tyle dysfunkcyjna, że nie spełnia należycie swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wówczas powiat organizuje pieczę zastępczą dla dzieci w formie rodzinnej bądź instytucjonalnej, a do zadań gminy, w myśl ww. ustawy należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z umieszczeniem dziecka w pieczy.

Program powstał w oparciu o diagnozę problemów rodzin z terenu gminy Mniów, przeżywających trudności, w głównej mierze opiekuńczo-wychowawczych. Diagnoza opracowana była m.in. na podstawie danych statystycznych pochodzących ze źródeł: sprawozdań rocznych GOPS, CUS (system POMOST sprawozdania roczne MRPiPS), danych dotyczących liczby ludności w latach 2023 - 2025r. z Urzędu Gminy Mniów, danych z BIP Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach i in.

Zgodnie z art. 176 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz prowadzenie w nich miejsc dla dzieci;
4. Finansowanie:
 - a. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b. kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające,
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. Sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywania ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej

z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminie:

- a. do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
 - b. do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku,
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

III. PODSTAWA PRAWNA

Podstawą prawną do realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Mniów na lata 2026-2028 są następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
7. Ustawa z dnia 7 lipca 2023r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.
8. Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych.
9. Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionych do alimentów.

IV. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Gmina Mniów leży w północno-zachodniej części województwa świętokrzyskiego. Teren gminy znajduje się na pograniczu dwóch odmiennych krain geograficznych: Gór Świętokrzyskich i Płaskowyżu Suchedniowskiego. Góry Świętokrzyskie pokrywają południowy fragment gminy, zaliczany do Wzgórz Oblęgorsko- Tumlińskich. Przylega do nich Płaskowyż Suchedniowski, rozciągający się od północy. Znaczną część Pasma Oblęgorsko- Tumlińskiego stanowi Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy.

Gmina Mniów jest gminą wiejską, położoną w powiecie kieleckim. Powierzchnia gminy wynosi ok. 9521 ha i podzielona jest na 23 sołectwa: Baran (m. Baran, Chyby i Kontrewers), Borki, Cierchy, Gliniany Las, Grzymałków, Lisie Jamy, Malmurzyn

(m. Malmurzyn, Piaski i Stachura), Mniów, Mokry Bór, Pałęgi. Pępice, Pielaki, Pieradła, Podchyby, Przełom (m. Przełom i Olszyna), Rogowice, Serbinów, Skoki, Straszów (m. Straszów i Sośnina), Węgrzynów, Wólka Kłucka, Zaborowice oraz Zachybie.

Tabela 1. Stan ludności Gminy Mniów na dzień 31 grudnia:

Rok	2023	2024	2025
Liczba ludności	9185	9145	9049

Źródło: Dane statystyczne Urzędu Gminy Mniów

Analizując dane dotyczące stanu ludności, na przestrzeni trzech lat można zauważyć tendencję malejącą, dotyczącą ogólnej liczby mieszkańców w gminie Mniów. Liczba mieszkańców systematycznie spada, co wynika z malejącej liczby urodzeń oraz zmniejszającej się populacji osób w wieku produkcyjnym, co jednogłośnie niestety sugeruje na starzenie się społeczeństwa w naszej gminie.

Tabela 2. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z terenu Gminy Mniów w Powiatowym Urzędzie Pracy na dzień 31 grudnia:

Rok	2023	2024	2025
Liczba osób bezrobotnych ogółem	311	293	285
Liczba bezrobotnych kobiet	152	153	136
Liczba bezrobotnych mężczyzn	159	140	149

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach

Analizując dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach, co roku spada liczba osób bezrobotnych wśród mieszkańców gminy Mniów. Od roku 2023 do roku 2025 liczba osób bezrobotnych spadła o 26, osoby te prawdopodobnie podjęły zatrudnienie lub osiągnęły wiek emerytalny. Z dniem 1 czerwca 2025 roku Lokalny Punkt Informacyjno-Konsultacyjny w Mniowie Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach został zlikwidowany. Przyczyną likwidacji był spadek bezrobocia w powiecie kieleckim.

Tabela 3. Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku z terenu Gminy Mniów w Powiatowym Urzędzie Pracy na dzień 31 grudnia:

Rok	2023	2024	2025
Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku ogółem	89	44	41
Liczba bezrobotnych kobiet z prawem do zasiłku	48	19	22
Liczba bezrobotnych mężczyzn z prawem do zasiłku	41	25	19

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach

Analizując tabelę numer 3, w 2023 roku prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 89 mieszkańców z terenu gminy Mniów, w roku 2024 liczba ta diametralnie spadła do 45 osób. W 2025 roku, 41 osób z terenu gminy tracąc zatrudnienie, nabyli prawo do zasiłku dla bezrobotnych. W każdym z wymienionych trzech lat, liczba kobiet bezrobotnych z prawem do zasiłku, nie odbiega znacząco od liczby mężczyzn.

Dla potrzeb przygotowania Programu opracowano Kartę Diagnostyczno- Statystyczną zawierającą m.in. informacje na temat mieszkańców tj., liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej, liczbę młodzieży i dzieci pobierających stypendium szkolne, liczbę złożonych wniosków na zasiłek rodzinny, liczbę wydanych Kart Dużej Rodziny oraz liczbę rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.

Tabela 3 Karta Diagnostyczno-Statystyczna

Rodzaj świadczenia	Lata		
	2023	2024	2025
Liczba mieszkańców Gminy Mniów	9 185	9 145	9049
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	283	270	209
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	688	658	459
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	38	26	28
Liczba złożonych wniosków – zasiłek rodzinny	279	245	125
Liczba osób pobierających stypendium szkolne	77	65	49
Liczba złożonych wniosków o Kartę Dużej Rodziny	128	29	24

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z danych GOPS i CUS w Mniowie na uwagę zasługuje fakt, że liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2023-2025 znacząco zmalała, tak samo jak liczba wpływających wniosków o przyznanie zasiłku rodzinnego, czy liczba osób pobierających stypendium szkolne. W głównej mierze powodem tego było cykliczne

podnoszenie najniższej krajowej, która podnosi dochód netto pracowników, przy nie zmieniającym się kryterium dochodowym uprawniającym do świadczeń rodzinnych czy zasiłków z pomocy społecznej.

Pomimo tego, iż liczba osób bezrobotnych w gminie Mniów maleje to bezrobocie pozostaje jednym z głównych powodów przyznania pomocy. Wśród innych powodów przyznania pomocy społecznej należy zaliczyć: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwałą i ciężką chorobę oraz potrzebę ochrony macierzyństwa. Ponadto występuje wysoka bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, przez co zwiększa się zapotrzebowanie na porady specjalistyczne oraz konkretną pomoc rzeczową i finansową skierowaną do dzieci i ich opiekunów.

Zjawisko przemocy domowej stanowi od wielu lat poważny problem społeczny i jedno z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodziny, jak i poszczególnych jej członków, a w szczególności dla dzieci. Jednak w gminie Mniów problem ten nie wysuwa się na pierwsze miejsce. W naszej gminie spada liczba wszczętych procedur „Niebieskich Kart”.

Niepokojący jest fakt, że wśród osób poszkodowanych w wyniku przemocy w dużej mierze są to nie tylko kobiety, ale i dzieci. Przemoc domowa pozbawia dziecko wszystkich podstawowych potrzeb: ciepła, bezpieczeństwa i miłości. Przemoc nie pozostaje bez wpływu na rozwój fizyczny i psychiczny dzieci. Doświadczenie przemocy może powodować szereg problemów natury fizycznej, psychicznej, jak i problemów dotyczących zachowania się dzieci oraz ich funkcjonowania wśród ludzi.

Tabela 4 Rodziny, którym udzielono wsparcia przez asystenta rodziny.

	2023	2024	2025
Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	1	1	1
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	12	14	16
Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem rodziny	2	3	5
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	22	32	36
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę	3	1	4
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w	3	7	6

pieczy zastępczej			
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, których rodzice biologiczni objęci są wsparciem asystenta rodziny	6	9	10
Liczba wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	10	14	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS i CUS w Mniowie

Z analizy sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie oraz od dnia 1 kwietnia 2024 roku Centrum Usług Społecznych w Mniowie wynika, że w latach 2023-2025 zmienia się narastająco liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w postaci przydzielenia asystenta rodziny. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze niż pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej. W większości przypadków są to rodziny, w których o przyznanie asystenta rodziny wnioskował pracownik socjalny, który pracując z rodzinami jako pierwszy zauważył problemy opiekuńczo -wychowawcze. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mniowie oraz w Centrum Usług Społecznych w Mniowie w latach 2023-2025 zatrudniony był jeden asystent rodziny, pracujący z rodzinami dysfunkcyjnymi, niewydolnymi wychowawczo, z rodzinami w różnego rodzaju kryzysie oraz w większości przypadków z rodzinami z problemem alkoholowym, gdzie są niepełnoletnie dzieci, lub dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Z analizy asystenta rodziny, rodziny dysfunkcyjne znacząco negują istnienie problemów wewnątrz rodziny. Rodziny te żyją w zakłamaniu, braku szczerości i mówieniu prawdy o problemach nękających członków rodziny. Od roku 2023 liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny regularnie wzrasta. Jednak zauważyć należy to iż , praca rodzin z asystentem rodziny przynosi zamierzone efekty współpracy i pojawiają się rodziny, które zaczynają funkcjonować bez jego pomocy. W roku 2023 asystent rodziny zakończył współpracę z 3 rodzinami. Z dwiema rodzinami ze względu na osiągnięcie wszystkich celów, z jedną ze względu na ukończenie przez dziecko pełnoletności. W roku 2024 jedna rodzina zmieniła miejsce zamieszkania, zostawiając na naszym terenie dwójkę dzieci, umieszczonych w spokrewnionej rodzinie zastępczej. W roku 2025 roku asystent rodziny postanowił sam zakończyć współpracę z jedną rodziną, u której nie było widać efektów pracy. Tym samym rodzina została pozbawiona władzy rodzicielskiej, a dwoje dzieci pozostaje pod opieką spokrewnionej rodziny zastępczej, nie zamieszkującej teren naszej gminy. Jedna z rodzin postanowiła za namową asystenta rodziny i pracownika socjalnego zmienić swoje miejsce zamieszkania dla

dobra dziecka, zaś dwie rodziny zrealizowały swoje wszystkie cele. Jedną z tych rodzin była rodzina, która od wielu lat współpracowała z asystentem rodziny i dzięki jego wsparciu pokonała wszystkie swoje dysfunkcje, odzyskując w pełni władzę rodzicielską nad czwórką swoich dzieci. Na przestrzeni trzech lat wzrosła liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, niektóre z nich są zabierane od rodziców biologicznych na krótki czas. Główną przyczyną umieszczania dzieci z terenu naszej gminy w pieczy z obserwacji asystenta rodziny jest alkohol, w głównej mierze jednorazowe sytuacje związane ze spożyciem przez rodziców alkoholu i interwencja policji. Przez co w związku z powyższym przybywa również rodzin zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem rodziny. W ostatnim czasie zgodnie w wydawanymi postanowieniami Sądu Rejonowego w Końskich III Wydział Rodzinny i Nieletnich w rodzinach, w których rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską nad swoimi małoletnimi dziećmi, nie wystarcza już tylko kontrola kuratorów sądowych i społecznych. Rodzice pomimo podjęcia terapii uzależnień czy coraz częściej poddawaniu się implantacji Disulfiramu, nie powstrzymują się od nałogu. Nie mogą pojąć, że alkoholizm ma szkodliwy, choć jednocześnie bardzo zróżnicowany wpływ na życie całej rodziny, a przede wszystkim dzieci. Jest on czynnikiem wysokiego ryzyka wystąpienia emocjonalnych oraz behawioralnych problemów u dzieci dorastających w rodzinach z tym problemem. Rodzicielstwo zaburzone przez alkoholizm charakteryzuje się zazwyczaj brakiem konsekwencji, nieadekwatną więzią emocjonalną oraz brakiem modelowania właściwych zachowań społecznych. Podstawowe funkcje rodzicielskie zostają przez alkoholizm bardzo wyraźnie naruszone. Gdy jedno lub oboje rodziców pije, ich emocjonalne napięcie poważnie zakłóca zdolność do sprawowania należytej opieki i tworzenia dziecku prawidłowego środowiska, w którym powinno się rozwijać. Nie ulega wątpliwości to, iż problem alkoholowy w rodzinach jest główną dysfunkcją rodziny. Uzależnienie od alkoholu jest główną przyczyną pojawiania się asystenta rodziny w rodzinach. To właśnie przez alkohol w ostatnim czasie tak wiele dzieci trafiło do pieczy zastępczej na przełomie lat 2023/2025.

Gmina Mniów od kilku lat prowadzi szereg inicjatyw na rzecz wspierania rodziny poprzez realizację działań podejmowanych przez jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie gminy.

W strukturach organizacyjnych Centrum Usług Społecznych w Mniowie działają 3 placówki wsparcia dziennego: „Promyk w Mniowie, „Iskierka” w Stachurze” oraz Środowiskowy Dom Samopomocy „Caritas w Mniowie”.

Ponadto na terenie Gminy Mniów prowadzona jest jeszcze placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych pod nazwą Klub „Wolna Strefa w Grzymałowie. Placówka ta prowadzona jest przez Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie” na zlecenie gminy.

W ramach zajęć w świetlicach dzieci mają możliwość spędzania wolnego czasu w sposób zorganizowany, pomoc w pokonywaniu i rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych, propagowanie zdrowego stylu życia, edukacja z zakresu profilaktyki uzależnień, udział w koloniach oraz półkoloniach zimowych i letnich.

A) ANALIZA SWOT

Istotnym elementem diagnozy jest analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze wsparcia rodziny. Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Skupia się ona głównie na odpowiedzi na pytania:

Czy obecny stan zasobów gminy stanowi silną czy słabą stronę, tzn. czy jest czynnikiem ułatwiającym, czy utrudniającym rozwój?

Jakie szanse i zagrożenia dla gminy płyną z jej kontaktów z bliższym lub dalszym otoczeniem?

Analiza powyższych czynników pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza obecnej sytuacji rodziny, dziecka i systemu opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala na ukierunkowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– współpraca instytucji działających na rzecz rodziny, – doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny – dobre rozeznanie środowiska lokalnego – diagnoza, – podejmowanie działań zapobiegających umieszczeniom dzieci poza ich rodziną naturalną, – profesjonalna praca służb pomocy społecznej, – zatrudnienie asystenta rodziny pozwalające na efektywne budowanie mechanizmów współpracy z rodziną i dzieckiem w środowisku naturalnym, – realizacja licznych projektów socjalnych, – dostępność usług opiekuńczych i specjalistycznych świadczonych dla rodzin, – funkcjonowanie na terenie gminy	– wysoki wskaźnik bezrobocia; – niskie kwalifikacje osób w wieku aktywności zawodowej, – brak rozwijających się zakładów pracy, – zatrudnienie w szarej strefie, – wysoki wskaźnik ubóstwa i patologii, – społeczna akceptacja dla nadużywania alkoholu, – ograniczona liczba miejsc w przedszkolach, – ograniczona liczba miejsc w żłobkach, – wysokie koszty utrzymania rodzin; – zwiększające się koszty utrzymania rodzin;

przedszkoli i żłobków, - funkcjonowanie świetlic środowiskowych i wiejskich, - wsparcie gminy dla działań w obszarze sportu dzieci i młodzieży, - szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez szkoły, - Gminny Zespół Interdyscyplinarny, - Współpraca z organizacjami pozarządowymi.	- utrudniony dostęp do bezpłatnych usług
SZANSE	ZAGROŻENIA
- podwyższanie kwalifikacji pracowników systemu pomocy społecznej, - super wizje dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny, - podejmowanie działań przeciw wypaleniu zawodowemu, - darmowy dostęp do specjalistycznego poradnictwa, - możliwość pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych przez MRPiPS, - polityka państwa przyjazna rodzinom; - zatrudnienie asystentów rodziny (pomoc rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych), - zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, - aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, - zwiększenie liczby świetlic środowiskowych i wiejskich dla dzieci i młodzieży na terenie gmin, - utworzenie miejsc pracy, - zwiększenie oferty sportowej i bazy lokalowej dla młodzieży (boisko ORLIK), - ustanawianie rodzin wspierających, - podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny, - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dzieci; - większa aktywność organizacji pozarządowych,	- brak środków finansowych na zatrudnienie asystentów rodziny, - brak wystarczającej ilości środków na podnoszenie kwalifikacji pracowników, - wzrost tendencji do rozpadu rodziny i indywidualizacji życia, - zanik więzi i tradycji rodzinnych, - zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców, - brak środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia biedy”, - obniżanie się aspiracji życiowych, - ograniczenie środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji przez specjalistów pomocy społecznej; - wymogi zachowywania standardów w sprawie zakładania żłobków, przedszkoli; - wypalenie zawodowe pracowników socjalnych i asystentów rodziny.

-tworzenie nowych żłobków i nowych miejsc w przedszkolach, - rozwój kompetencji rodzicielskich, - wzrost aspiracji edukacyjnych rodziców i dzieci.	
--	--

B) ZASOBY GMINY

Gminny Program Wspierania Rodzin na lata 2026-2028 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej.

W Gminie Mniów funkcjonuje szereg różnorodnych form pomocy wsparcia dziecku i rodzinie. Mowa tutaj zarówno o poradnictwie, jak i konkretnych usługach, które mają na celu zwalczanie bezradności opiekuńczo-wychowawczej, profilaktyce, walce z sytuacjami kryzysowymi, nałogami, itp. Działania na rzecz dziecka i rodziny z gminy Mniów realizują instytucje w poniższej tabeli.

Tabela 8. Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny z gminy Mniów

Lp.	Nazwa i adres placówki	Rodzaj działalności
1.	Urząd Gminy, ul. Centralna 9, 26-080 Mniów	Wydawanie zezwoleń na prowadzenie oraz tworzenie placówek wsparcia dziennego, dofinansowanie do wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży, udzielanie dotacji dla organizacji pożytku publicznego i stowarzyszeń dla zadań z zakresu wspierania rodziny, przyznawanie i wypłata stypendiów szkolnych, itp.
2.	Centrum Usług Społecznych, ul. Centralna 2, 26-080 Mniów	Praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, realizacja świadczeń rodzinnych, realizacja ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, obsługa Kart Dużej Rodziny, specjalistyczne poradnictwo, wsparcie asystenta rodziny, realizacja projektu Centrum Usług Społecznych w Gminie Mniów
3.	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Mniowie	Przeciwdziałanie przemocy domowej. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskie Karty. Wspieranie osób dotkniętych problemem przemocy.
4.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych takich jak: alkoholizm, narkomania, współzależnienie członków rodziny
5.	Placówki oświatowe z terenu gminy Mniów	Działalność edukacyjno-wychowawcza, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne
6.	Ochotnicze Straże Pożarne z terenu gminy Mniów	Zagospodarowanie czasu wolnego oraz włączanie się w kampanie i akcje na rzecz rodziny. Zagwarantowanie bezpieczeństwa rodzinom z terenu gminy Mniów
7.	Placówki służby zdrowia z terenu	Działalność z zakresu profilaktyki i opieki zdrowotnej

	gminy	
8.	Organizacje pozarządowe	Prowadzenie świetlic środowiskowych. Prowadzenie zajęć pozaszkolnych (korepetycje). Wydawanie żywności w ramach PO PŻ.
9.	Parafie z terenu gminy Mniów	Działalność charytatywna, organizowanie wypoczynku, paczek świątecznych, prowadzenie nauk przedmażeńskich

Źródło: Opracowanie własne

V. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA PROGRAMU

Głównym celem Programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin, sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, z uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych poprzez pracę asystenta rodziny, pracownika socjalnego z uwzględnieniem partnerów i realizatorów programu. Wsparcie to ma być również udzielane kobietom w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych przez pracowników Centrum Usług Społecznych w Mniowie.
 - a) Metody działania:
 - sporządzanie rodzinnego wywiadu środowiskowego w rodzinie przeżywającej trudności,
 - praca socjalna, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych
 - konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcje rodziny.
 - b) Spodziewane efekty:
 - zmiana funkcjonowania rodziny,
 - aktywizacja rodziny,
 - wdrożenie adekwatnych do potrzeb form wsparcia,
 - dokładana identyfikacja problemów w doborze wsparcia.
2. Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, poprzez współpracę z asystentem rodziny i pracownikiem socjalnym przez pogłębioną pracę socjalną.
 - a) Metody działania:
 - wprowadzenie do rodziny asystenta rodziny,

- angażowanie i motywowanie rodzin do korzystania ze specjalistycznych warsztatów , w celu podniesienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych,
- pogłębiona praca socjalna,
- zawieranie kontraktów socjalnych pomiędzy klientami CUS, a pracownikami socjalnymi.

b) Spodziewane efekty:

- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej,
- poprawa sytuacji dziecka w rodzinie,
- poprawa bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny,
- wzmocnienie więzi rodzinnych,
- zmniejszenie konfliktów rodzinnych,
- wzrost poczucia motywacji do zmiany sytuacji życiowej.

3. Zabezpieczanie podstawowych potrzeb życiowych rodziny.

a) Metody działania:

- pomoc finansowa zgodnie z ustawą o pomocy społecznej (zasiłki stałe, okresowe, celowe)
- stypendia szkolne,
- zapewnienie potrzebującym pomocy w formie żywności opłacanie posiłków w szkole.

b) Spodziewane efekty:

- poprawa sytuacji materialnej rodzin,
- zmniejszenie poziomu zjawiska niedożywienia,
- poprawa sytuacji dzieci w grupie rówieśniczej i w szkole,

4. Przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym, które wymagają interwencji służb społecznych.

a) Metody działania:

- systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów i psychologów szkolnych, pracowników służby zdrowia i in.,
- motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia lub niwelowania własnych dysfunkcji (np. uzależnień),

- motywowanie członków rodziny do podjęcia terapii dla osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc,
- angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach podnoszących kompetencje zawodowe,
- motywowanie dorosłych członków rodziny do podjęcia stałego zatrudnienia.

b) Spodziewane efekty:

- ograniczenie patologii społecznych,
- podjęcie leczenia przez osoby uzależnione,
- zmiany postaw i zachowań społecznych, rodzinnych i zawodowych.
- zminimalizowanie negatywnych zachowań członków rodziny,
- poprawa relacji w rodzinach.

5. Reintegracja rodzin.

a) Metody działania:

- motywowanie rodzin przez asystenta rodziny do podjęcia wszelkich działań zmierzających do odzyskania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- pomoc rodzinie w zbudowaniu na nowo środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny biologicznej,
- przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin poprzez wsparcie asystenta rodziny.

b) Spodziewane efekty:

- wzmocnienie więzi uczuciowej pomiędzy rodzicami a dziećmi,
- wzrastanie dzieci w domu rodzinnym.

6. Kompleksowa pomoc i wsparcie dla kobiet w ciąży, z uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

a) Metody działania:

- pomoc i wsparcie asystenta rodziny,
- pomoc środowiskowa,
- zapewnienie innych form wsparcia dla rodziny, np. pomoc psychologiczna, prawna itp.

b) Spodziewane efekty:

- kompleksowa pomoc w sytuacji trudnej dla rodziny.

VI. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się, bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną tj.:

1. Podmioty publiczne:

- 1) Urząd Gminy Mniów
- 2) Centrum Usług Społecznych w Mniowie
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mniowie
- 4) Zespół Interdyscyplinarny w Mniowie
- 5) Komisariat Policji w Strawczynie, dzielnicowi gminy Mniów
- 6) Placówki Oświatowe z terenu gminy Mniów
- 7) Placówki służby zdrowia z terenu gminy Mniów
- 8) Gminna Biblioteka Publiczna w Mniowie wraz z filiami
- 9) Gminny Ośrodek Kultury

2. Podmioty niepubliczne :

- 1) Organizacje pozarządowe działające w zakresie: profilaktyki, wspierania rodziny i dziecka, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pomocy społecznej, edukacji, promocji i ochrony zdrowia
- 2) Ochotnicze Straże Pożarne z terenu gminy Mniów
- 3) Przedsiębiorcy z terenu gminy Mniów
- 4) Parafie z terenu gminy Mniów
- 5) Lokalne media

3. Samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym i inne:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach
- 2) Sąd Rejonowy w Końskich, III Wydział Rodzinny i Nieletnich
- 3) Kuratorzy sądowi w Zespole Kuratorskiej Służby Sądowej w Końskich
- 4) Poradnie Psychologiczno -Pedagogiczne w Piekoszowie i Końskich
- 5) Powiatowy Urząd Pracy

VII. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami Programu są rodziny zamieszkałe na terenie gminy Mniów, dotknięte przemocą domową, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, wychowujące dzieci

i przeżywające różnego rodzaju trudności, których same nie mogą pokonać, a także rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i powrotu do domu rodzinnego. Program skierowany jest także do rodzin, które z różnych powodów potrzebują wsparcia instytucji w wypełnianiu zadań z wychowaniem dzieci.

W szczególności Program skierowany jest do:

- 1) Rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niezaradnych życiowo.
- 2) Dzieci i młodzieży, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki.
- 3) Rodzin dotkniętych przemocą.
- 4) Rodzin, w których istnieje problem uzależnień, głównie od alkoholu.
- 5) Dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym.
- 6) Rodzin z problemem długotrwałej choroby i niepełnosprawności.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026 – 2028 są środki z budżetu gminy Mniów, z budżetu państwa, środki unijne oraz środki pozyskane z innych źródeł.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

IX. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę osiągniętych wskaźników realizacji zadań. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026 – 2028 stanowi dokument wyznaczający cele i zadania na okres 3 lat, w związku z tym wymaga oceny i weryfikacji efektywności podejmowanych zadań. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Realizacja Programu opiera się na stałej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu realizacji założonych działań oraz prowadzenia ewaluacji i monitoringu.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny będzie Centrum Usług Społecznych w Mniowie. Dyrektor do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy Mniów sprawozdanie z realizacji Programu.

X. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026 – 2028 w gminie Mniów ma na celu wsparcie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, które w efekcie ma doprowadzić do przywrócenia zdolności prawidłowego funkcjonowania i zapewnić prawidłowy rozwój wzrastających w tych rodzinach dzieci. Wsparcie rodzin będzie ukierunkowane na zwiększenie ich aktywności i potencjału wewnętrznego, co pozwoli rodzinom na skuteczniejsze radzenie sobie z problemami. W programie założona jest współpraca z różnymi instytucjami i organizacjami wspierającymi rodziny, z którymi należy skupić się na zwiększeniu poczucia bezpieczeństwa w rodzinach, a także na budowie systemów, które skutecznie pomogą w przezwyciężaniu trudności. Nie ulega wątpliwości fakt, iż sukces programu w dużej mierze będzie zależał od zaangażowania wszystkich członków rodziny i ich motywacji do wprowadzenia zmian na lepsze w swoim życiu.

Spodziewanymi rezultatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 są:

- 1) poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
- 2) ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami, uzależnieniami,
- 3) powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych,
- 4) podniesienie świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych,
- 5) rozwijanie współpracy różnorodnych podmiotów na rzecz wspierania rodziny.

DYREKTOR
Centrum Usług Społecznych
w Mniowie
mgr Irena Skowron

WPLYNEŁO
dnia 2026-02-10
Podpis _____

